

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IX. Lutheri & Zuinglii in eodem instituto aemulatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

non solum ipsi sint damnati, verum etiam secum ad Infernum multas miseris animas abducant. Quos ego quam diu vixero, precibus & scripto oppugnare non cessabo. Idem Lutherus Zuinglij opus itacim damnauit, infelicibus flammis abolendum esse distans, quum nihil aliud sit quam merarum corruptionum farrago. Et profecto sic est. Noui hi Bibliorum interpretes vix quidquam aliud omni suo studio perferunt, quam quod falsitates falsitatis cumularunt; dum vnaquæque secta suo modo versionem instituit, & tam sensum quam verba ad suas opiniones accommodat. Certè ab Oecolampadio (a) sexaginta septem Versiones notatæ sunt. Sed vt Lutherus, ita Zuinglius nullam aliam quam suam in Ecclesia sua tolerare voluit. Eodem quasi iure Anabaptistæ, itèmq; Waldenses vtuntur, qui Biblia in Gallicam linguam conuerterunt, & in oppido Nouocastellano imprimi curarunt. Eadem Budæus in Polonicam linguam traduxit, impudenter asseuerans, *solum suam Versionem veram esse*: eoque audacitè progressus, vt Euangelistarum ordinem mutare ausus sit. Idem in Poëmate suo fatetur, *ex omnibus libris nullum magis deprauatum in quacumque lingua reperiri, quam Biblia*. Tigurini tandem omnibus quacumque vellent Versione vtendi licentiam permiserunt, quod Ecclesia, vt ipsi in latina aiunt Præfatione, nulli Translationi adstricta esse debeat, sed vnicuique liceat Biblia pro suo iudicio transferre. E contra Lutherani Lipsienses in synodo Anno M. D. XXVIII. hoc decretum ediderunt. *Quum omnes Bibliorum versiones, excepta ea quam vir Dei Martinus Lutherus fecit, corrupta sint & deprauata, velle se ac iudicare ne vlla nisi eiusdem in Ecclesia legatur aut vsurpetur*. Lutherus ergo accepta Zuinglij versione, eum impudentem & diuini verbi corruptorem appellabat. Ex aduerso non minus Zuinglius contra Lutherum detonabat, impostorem eum vocans, & qui diuinum verbum pro libitu suo mutet iterumque mutet. Eodem modo Castalion & Beza in versionibus suis magnas contentiones susceperunt: quarum hic strenuus fuit Caluiniatorum dogmatum assertor, hancque ipsam Lutheri versionem tamquam nouam, insolitam & corruptam traducere non dubitauit: cui tamen Germani ita illuserunt, vt dicebant. Pulchrum esse spectaculum quod Gallus Circulator Germanos Germanicam linguam cuius vix verbum intelligat, docere velit. Sed de Luthero & Zuinglio tum illud Lucani vsurpare licebat: — *nec poterat Casar iam ferre priorem, Pompeiusve parem*.

Lutherus enim tamquam alter Pythagoras ἀὐτὸς ἔφα, Ipse dixit, debere sibi putabat, nec quemquam tam in intelligentia quam versione S. scripturæ sibi parem, nedum superiorem iudicabat. Quinetiam tantum sibi sumebat, vt non solum verba & loca ad ipsius gustum parum facientia immutaret (b) quorum magnum numerum Lindanus Ruræmundensis Episcopus, & Staphylus colleguerunt) verum etiam ipsi Prophetis & Euangelistis vim quasi inferre, & alios pro suo lubitu substituere auderet. Melancthon quidem magistrum contra Staphylum defendere conatus, quum vero nulla aut debilia admodum reperisset tela ad defendendum, manus tandem dare coactus fuit. Sed præterquam quod Lutherus integros S. scripturæ libros aggredi & loco quasi mouere seu proferbere non dubitauit (& ne te longe per scripturam circumducam) ecce tibi singulare effrontis cuiusdam impudentiæ specimen. Tota Christianitas vna voce & lingua hæctenus in symbolo Apostolico cantare solebat: CREDE SANCTAM ECCLESIAM CATHOLICAM. Posterius hoc verbum quum non satis ei placeret, proscriptum ab ipso, ac vox CHRISTIANAM substituta fuit. (c) Et sic quidem habent omnia prima Symbola, tam latina quam Germanica: vt & libelli Elementarij in puerorum vsu, etiam Antuerpiæ, atque in Polonia à Ioanne Lasco excusi. Vtrum Lutherus adiuncti illius articuli, qui in Lutheranorum templis decantatur (quo plena omnium peccatorum remissio annunciat) auctor fuerit, nescio: certe de ipsius genio fluxit.

*In tota orbis totius Christianitate,
Tenetur in vniuerso sensus æqualitate,*

Quod omnia omnium remissa sint peccata.

Quæ verba Rescius in suis Atheisimis è vulgari Germanica lingua, qua illa à Lutheranis decantantur, in Latinum vertit.

IX. Porro vbi animaduertit Lutherus, doctrinam quam è suo cerebro tamquam alteram Iouis Mineruam parturiebat, sustineri ac defendi non posse, si certis quibusdam Sanctæ scripturæ libris eadem quæ hæctenus constaret auctoritas: illos audaci manu furcillare ac conuellere aggressus est, Iudæos in hoc imitatus. Quam ob causam Iustinus Martyr in Dialog. contra Tryphonem hæreticos sui temporis Iudæorum

a Oecolamp. de verb. Dom. b Vid. Elench. Præteoli. Staph. de Germ. Bib. vers. c Luth. contra Ambros. Catharin.

rum pedisse quos appellauit, quod utriusque Scripturas truncare soleant. Quemadmodum vero lignator sylvam ingressus, hic abietem, illic fraxinum sibi designat, ex vna arbore ramos tantum defecat, alteram vnà cum truncò deiicit, donec tandem ex harum omnium strage struem sibi qualem vult concinnet: sic Lutherus tamquam alter Marcion, per Sanctam scripturam grassatus, plures eiusdem libros, eos præsertim qui dogmatibus ipsius colorem aliquem præbituri videbantur, sibi elegit, è quibus ascia ipsius dedolaris, & ad propositum Lesbià regulà accommodatis, hæresin suam quæ hominibus placeret, exædificaret. (a) Et quemadmodum malus architectus regulam materiæ, & non materiam regulæ applicat: ita malignus hic artifex non dogmata sua scripturæ accommodabat, sed scripturam, ad dogmata sua deteriorabat. Et hoc omnibus hæreticis, vt Cyprianus (b) & alij omnes qui post eum scripserunt, testantur, vñtatum est, vt postquam ab Ecclesia recisi sunt, ipsi quoque libros ab Ecclesia receptos recidant, & quæ ei soli debetur, hos rejiciendi, illos approbandi auctoritatem sibi vsurpent. Hinc Augustinus contra Faustum ait, *Hæreticos sacrorum librorum testimonijs & auctoritate conuictos, falsitate eos infimulare, & sic ad sententiam toties confutatam reuerti.*

Hanc ob causam Marcion olim *Mus Ponticus* fuit appellatus, (c) quod nonnulla Sanctæ scripturæ loca arrosisset, & plurima alia falsificasset. Quod si ij, Solone teste, *qui humanas leges corrumpunt, peiores sunt quam qui monetam adulterant*, quando quidem plurimæ ciuitates numis ex ære, cupro, aut alia materia admista, vtuntur sine vllò suo detrimento, (d) legum vero corruptio ac transgressio plerisque Rebus publicis exitium attulit: qua pœna eos dignos iudicabimus, qui Dei verbum adulterant, legesque ab eo præscriptas conuellunt? Primum impetum Lutherus fecit in Libros Machabæorum, quos rejicit tamquam Apocryphos: quamuis eos ipsos Verturnus ille in Lipsiensi disputatione approbasset. Quin etiam optabat, Aurifabro attestante, vt iisdem plane iam dudum fuissent aboliti. Sed cuiusnam ille Consilij decretum, cuius Ecclesiastici Doctoris testimonium producit? In Hebræo, inquit, Canone non reperiuntur: quasi scilicet ex hoc solo Canonicos libros dignoscere, & plus Iudæorum quam Christianorum iudicio tribuere debeamus. Vides lector ut Lutherus Iudæorum discipulus fa-

ctus, dum Ecclesiam matrem suam & magistram negat. Reuerso è captiuitate Babylonica populo Iudaico, ne libri supposititij reciperentur, catalogus seu Index librorum Canonicorum qui in Arcarepositi erant, factus, & secundum numerum Hebraicarum litterarum conscriptus atque insignitus fuit, sic vt viginti duo tantum libri Canonici fuerint, inque isto numero nec Machabæorum, nec Ecclesiastici, nec Esdræ, nec Sapientia libri inueniantur. Id quidem verum est. At qui quomodo in eum numerum referri potuerunt qui tum nondum scripti fuerant? An futurarum rerum Indicem quis conficere potest? An indiculo isti addidit Deus nullum post hæc librum à Spiritu, S. distandum esse? quomodo ergo, Lutherus, Nouum Testamentum recipis? Iam dictis tamen libris Hebræos vsos, ex Iosephi & aliorum Rabinorum testimonijs constat: vt qui pro defunctis orarint. Et S. Hieronymus quoque contra Iouinianum dictorum librorum testimonio vtitur. In magno illo Carthaginensi Concilio cui S. Augustinus (e) interfuit, dubium illud ab Ecclesia sublatum, iisdemque libri pro Canonicis agniti sunt & iudicati. Et longo tempore antea Tertullianus & Cyprianus iisdem contra Iudæos, atque etiam ad Christianos in Martyrio confirmandos vsi sunt: vt & Origenes, S. Ambrosius, & Isidorus. Iudæi, inquit S. Augustinus, *libros Machabæorum pro Canonicis non habent, quos tamen Ecclesia pro talibus habet.* Sed & Dn. & Seruatoris nostri sigillo iisdem confirmati sunt. Nam apud Sanct. Iohannem Euangelistam cap. x. dicitur, quod festo Dedicationis templi à Iuda Machabæo instituto interfuerit: cuius mentio alibi non reperitur. Quin omnium totius Christianitatis Ecclesiarum consensu iisdem in Oecumenico Florentino Concilio pro Canonicis recepti sunt: & solus hic Monachus Apocryphos eos esse pronuntiare ausit? Nec ibi Latinarum tantum Ecclesiarum, sed Patriarchæ quoque Constantinopolitani, præsentis, & trium absentium Legatorum, itemque Armeniæ, ac totius quasi Græciæ consensus interuenit. Lutheri in hac re iudicium omnes ipsius successores & disci-

K 3

puli

a Irenæus l. 1. cap. 29. b De vnit. Eccles. Euseb. cap. 5. lib. 5. Epiph. Har. 24. Concil. diuersis locis. c Tertull. lib. 4. contra Marcionem. d Demosth. orat. contra Timocre. e Lib. 3. ad Quiri. ep. 56. 63. ad Fort. Lib. ad Iud. lib. 2. de Sac. & v. ben. cap. 10. lib. 7. cap. 40. De eur. pro mort. & lib. 18. de ciuit. cap. 36.

puli sequuti sunt, eo potissimum vt Purgatorium & Orationes pro mortuis exhiberent. E contra clarissimum illud Ecclesie lumen Sanctus Augustinus sanctos eos & Canonicos esse declarat, dum ait, (a) in Machabæorum libris legi sacrificium pro mortuis offerri solitum. Quamuis autem inter vetustos S. scripturæ libros seu Hebræos, seu Catalogo Esdræ insertos non reperiantur: tamen totius Ecclesie auctoritas clare demonstrat, Canonicos esse habendos, quum videamus inter *Preces quæ à sacerdotibus iuxta altaria fiunt, eam qua fit pro mortuis memoria, suum quoque habere locum.* Et Epistolam aliaque ex Machabæorum libris desumpta in diuinis Ecclesie officijs ab antiquis temporibus Apostolorum publicè legi. Nec melius alios libros, vt Iudith, Tobie, Hester, & Ecclesiastici, Lutherus tractat: quos in sermonibus suis Coniugalibus Iudaorum fragmenta, & nescio quas Tragedias & Comedias appellat. Adem ait, quæ de Iob scribuntur credere se non posse ita euenisse: sed fabulæ argumentum esse. *Librum Ecclesiastici, idem scurra inquit, similem esse equiti sine calcaribus & ocreis equo insidenti, nec quidquam præ se ferre quam calopodia quadam qualibus ipse in Conuentu Fratrum usus fuerit.* Quum Iustus Ionas eius discipulus, Tobie versione à se curatam exhibuisset: *Apoge, inquit, israhæ, mi Iona In hoc enim libello multa stulta & ridicula inueniuntur.* Sed & D. Iacobi epistola morsum eius effugere non potuit, *stramineam eam appellavit: immo hanc præcipue infectatus est.* tamquam in fauorem Pontificum & Pontificiorum cusam, nec à falso abstinuit, reponendo eum pro sine. Etiam S. Pauli ad Hebræos, S. Iudæ, tertiæ S. Ioannis, & secundæ S. Petri fidem derogabat, aienis, nolle se eiusmodi Epistolas in suis Bibliis habere, sed permittere vt excludantur inde, & reiciantur. Nec S. Ioannis Apocalypsin plures quam Esdræ libros facere dicebat: immo vtrosque in profuentem se lubenter abiecturum. Quæ hæc est priuati hominis impudens confidentia & audacia, id unum velle damare quod a deo constanti totius antiquitatis iudicio & consensu receptum fuit & approbatum!

X. Quinam libri Canonici sint, qui non, Ecclesia suprenam semper & absolutam habuit diiudicandi auctoritatem ac potestatem: vt pote in qua Spiritus sanctus præsidem agit. Hanc potestatem S. Irenæus, Athanasius, Augustinus in scriptis suis passim inculcant & laudant. Et Ecclesia quidem iam dudum iudicauit quinam libri ad Bibliorum corpus pertineant, qui minus. Vide S. Clementem,

Anacletum, Hieronymum, Augustinum, Isidorum, Damascenum, & ante omnes S. Dionysium. Hos communis SS. Patrum consensus probat, solus Lutherus improbat; vtri credemus? Erasmus homo sæculi sui primarius, arrogantiæ hanc Lutheri ferre nequens *Demonstra nobis, inquit, Luther, te nouum esse Christum, qui talem in libros sacros habes potestatem.* Non minus libera grassandi in sacros libros vsus est Lutherus in versione Psalmodum, quos in modulos, sed liberissima, ac sæpe repugnante vero textus sensui, paraphrasi redactos, exemplo priscorum hæreticorum vulgo psallendos dedit: omissa etiam pulcherrima illa clausula, quam Ecclesia vniciue Psalmo, in memoriam victoriæ contra Arium, adiunxerat, nimirum, *GLORIA PATRI ET FILIO ET SPIRITUI SANGTO;* quod forte ea Antitrinitarijs displicebat, quos in Germania & alibi latere, ac tempus tantum & occasionem sese ipsi adiungendi captare non ignorabat. Sic enim rationes suas instituerat, vt quisquis hostis Ecclesie, amicus suus esset. Hinc ad Bohemos scripsit, quod olim aduersarium se eorum professus sit, id inde factum quod Papam Antichristum esse nondum persuasum habere: eo quod eos quos initio damnauerat, postea pro amicis & fratribus se palam habere atque agnoscere, postquam nimirum certus iam sit, Papam Antichristum esse. Quid non audeat hic homo (vt ad vsurpatam ab ipso nefarie super sacris libris auctoritatem vel libidinem potius redeamus) quid non audeat qui nec à Dominica Oratione malam manum abstinuit, verborum ordinem antiquo Ecclesie instituto receptum perturbando? Pro enim eo quod hæc tenus precari homines solebant: *Pater noster qui es in caelis,* Lutherus dici voluit, *Noster Pater in caelo, Nomen tuum sit sanctum.* Tum etiam ad vltimam petitionem, Sed libera nos à malo, hanc clausulam adiungendo: *Quia tuum est regnum, & virtus, & gloria, in secula, Amen.* Pari impudentia & improbitate Angelicam peruertit salutationem. Loco enim, *Aue gratia plena,* posuit, *Aue gratiosa,* & in Germanica lingua, *Segrüsset seystu holdselige;* id est, *Aue digna amari.* Sic Lutherus diuinum verbum & S. Scripturam ludificabatur, vt ei nouam suam Ecclesiam quodammodo inædificate videretur. Cæremonias vero quibus illa vsa & partim etiam nunc vtitur, quinto libro descriptas dabo. Neque enim vna tabula tam multiceps ac multiformis diuersitas describi

a Lib. de cur. pro mort.